

**SLOVENSKA
DRŽAVA**

FOR A FREE SLOVENIA

**Kritika, ki nikomur noče škodovati,
je danes prepotrebna.
Brez nje se bodo napake samo še
ponavljale. (I.Z.)**

LETO L (50)

AUGUST - DECEMBER 2000

ŠTEVILKA 8 - 12 No. 8 - 12

OB ROJSTVU

Sionsko ljudstvo, glej,
Gospod
pride reševati narode.
S Siona zasije svetloba
Njegove lepote.
Jeruzalem,
vstani in stopi na višavo
in pogledaj radost, ki prihaja.

In ti, Betlehem, zemlja Judova,
nikakor nisi najmanjši med knežjimi
mesti Judovimi;
zakaj iz tebe bo izšel vojvoda,
ki bo vladal moje ljudstvo Izraela (Mih. 5,
2).

Pridi, pridi!
zakaj zemlja joče, dan se je nagnil.
Pridi že skoraj, nam Zaželeni,
z milostjo in tolažbo naše duše odeni.
Pridi, pridi! ...

In Beseda je meso postala
in med nami prebivala (Jan 1, 14).
Angel jim je rekal: Ne bojte se;
zakaj, glejte, oznanjam vam veliko veselje,
ki bo za vse ljudstvo:
Rodil se vam je danes v mestu Davidovem
Zveličar,

ki je Kristus Gospod (Lk 2, 10).
In pohiteli so, prišli tja in našli Marijo
Jožefa in dete, v jaslci položeno (Lk 2, 16).
In ti Betlehem ...

Blagor tvojim zemljam, tvojim vodam in
goram,
tvojemu dnevju in noči, tvojemu soncu in
zvezdam!

Zakaj v tvoji tihoti je prišla na svet
Beseda,

ki je med nami prebivala,
Modrost,

ki je izšla iz ust Najvišjega,
Resnica,

ki je uredila vse umnosti,
Življenje,

ki nikoli ne usahne.

O Emanuel,
naš Kralj in Knez miru,
o Milost,

ki si uničila hudobijo,
o Ljubezen,

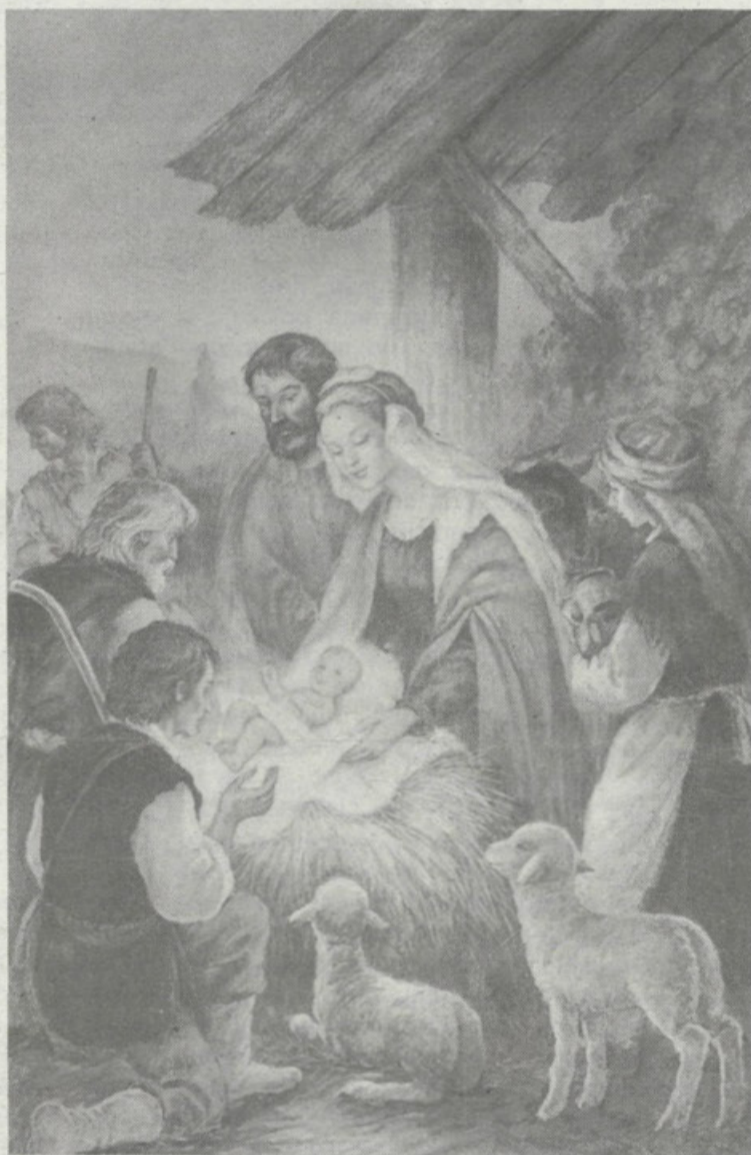
ki si strla željo satanovo,
o Večnost,

ki si se sklonila v čas!

Pridi, pridi!

**Vsem naročnikom, bralcem in
prijateljem želimo blagoslovljene
božične praznike in blagoslova ter
uspehov polno leto 2001.**

Uredništvo in uprava.

Ognjeni dvom je čezenj šel,
kot slap odlomljenih zvezda
se vsuje čez nebo ...

V bridkosti ves je osamel
in slep in nem odšel je v noč –
joj, kdo mu luč prižge v temo?

Neznana pot in smer – in cilj
ga je izmučil, kot izlil
bi panje svojo srčno kri.

Sam, čisto sam in brez opor
je blodil kakor meteor ...
dokler postal ni tih in vdan.

A ko najhuje je trpel,
se mu je s križa nasmehljaj
Bog sam in ga je v svoje roke vjel ...

In šel oznanjat blagovest je ...
da vsaki duši pozabljeni
pokazal raj bi izgubljeni ...
šel v ulice, in na razcestje.

Da v nje posije luč pričakovanja
in strmih upov plamen sreče,
da v prsih vžge srce goreče,
da prišla bo svetlost spoznanja

vsem, ki se umikajo rešilni luči,
ki žge preveč oči nevajene,
od bleska spolzkih sanj omamljene,
ki večno zvačlja jih in muči.

In blagovest je šla od ust do ust ...
božično noč pa bratom je zapel
božično pesem, a odmev
je čudno tih začul od vsepovsod:

**NOČOJ JE SVET VEČER, NOČOJ JE SVETA
NOČ,
PRAV RAHLO BOŽA DUŠO NAM POJOČ,
MOJ BRAT IN SESTRA TI,
NE ČUTIŠ V SEBI BOŽJI DIH NOČI?**

O sveta noč, tako skrivnostna si,
o sveta noč, tako vsa bela si,
da ves čist hodim z brati v božji molk noči,
le v sneg se vdirajo mi romarske stopinje.

Iz radosti do Jezusa se svetijo oči,
do majhnega, ubovega, ki toplo govori:
K meni pridi, moj najmanjši brat,
da mir dobi srce razžaljeno,
saj danes je moj dan
in moje je srce za vse pripravljeno.

Jože Cukale D.J.

ODLOŽIMO TOREJ DELA TEME IN SI NADENIMO OROŽJE SVETLOBE (Sv. Pavel)

dr. Mate Roessmann

Naslov tega razmišljanja je vzet iz berila za prvo adventno nedeljo, s katero naj bi se začeli pripravljati na božični praznik. Božič je praznik spokojnosti in miru, je praznik ljubezni in človečnosti, je praznik družinske sreče, pa če prav na begu, v pomanjkanju in mrazu, je praznik Zveličarjevega rojstva, Sina očetovega, ki je Bog ljubezni.

Prvi Božič, rojstvo Jezusovo, je prelom s preteklostjo in začetek nove dobe v zgodovini človeštva. Od tedaj naprej štejejo leta Gospodova. Božič nas opominja naj začnemo znova, naj se spreobrnemo, naj se poboljšamo,

naj prenehamo z deli teme in naj si nadenemo orožje svetlobe, da bi nas napravilo boljše ljudi in boljše družbo.

Pa vključimo v to priložnostno božično razmišljanje še našo rojstvo domovino in naš narod.

Predvsem moramo poudariti, da je naša domovina v prehodu, v tranziciji, da polpretekla totalitarna doba še ni potekla, še ni postala zgolj preteklost. Vse preveč jo je še v mišljenju, pojmovanjih, navadah, običajih in jeziku ter od skupka vsega tega tudi v pokvarjenem značaju slovenskega človeka.

Vsak totalitarni sistem z namenom, da uspe, preganja in odpravlja osebnost, razen seveda osebnosti voditelja in njegovega najozžjega kroga. Po drugi strani pa skuša povzdigovati brezosebnost, to je, ljudi, ki navkljub svoji delavnosti, marljivosti, natančnosti zatirajo v sebi sleherno sled svoje individualnosti in iniciativnosti. Tako postanejo podobni mravljam, kar seveda prija sistemu. Intelktualno udejstvovanje, ki ni v skladu z duhom sistema, je onemogočeno. Vsak takšen poskus je zatrt v kali. Ljudi, ki bi to poskušali

dalje na str.2

**slovenska
DRŽAVA**
FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates:
\$15.00 per year
\$1.50 single issue
Advertising: \$0.45 per agate line

Member of Multilingual Press
Association of Ontario

Member of Canadian
Multilingual Press Federation

Owned and published monthly by Slovenian National Federation of Canada
Marta Jamnik-Sousa, President 79 Watson Ave. Toronto, On. M6S 4E2

Lastnik in izdajatelj Slovenska Narodna Zveza v Kanadi

ga. Marta Jamnik-Sousa, Predsednica

Edited by Editorial Board

Urejuje konzorcij Slovenska Država

Zastopnika:

Slavko Skoberne
España 1316
Castelar (1712)
Prov. Buenos Aires
Argentina

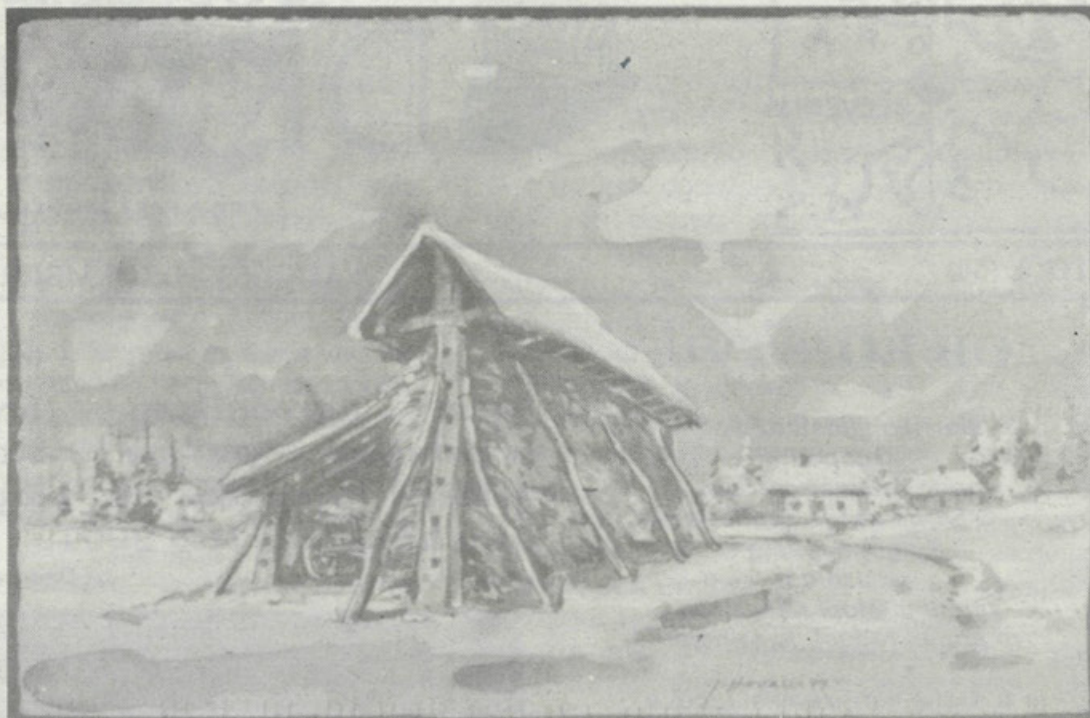
Avguštin Kuk
16 Northfield Rd.
Scarborough, Ontario
M1G 2H4 Canada
T/FAX (416) 439-8387

TELEPHONE # (416) 766-4848

FAX # (416) 766-7088

Letna naročnina: Za Kanada in ZDA \$15.00. Za Argentino in Brazilijo po dogovoru; Anglija, Avstrija, Avstralija, Francija in druge države \$12.00 U.S. Po letalski pošti po dogovoru.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

ODLOŽIMO TOREJ DELA ...

nadaljevnje s str.

se onemogoči in če treba tudi likvidira. Totalitarna država ne more obstajati brez nasilja, brez politične in tajne policije, brez podrejenih sodišč, brez prisilnega dela, brez koncentracijskih taborišč, brez eksekucij in likvidacij. V takšni družbi je naravno, da ljudje otopijo od strahu, da se jim strah zaje v kosti in kri in da se podredijo in podležejo. S časom postane strah podzavesten del njihove duševnosti in režimu ni treba več masovno uporabljati nasilja in terorja, razen v izjemnih eksemplaričnih slučajih. Vendar se nasilju noben totalitarni sistem ne odpove do konca. Še posebej pa velja to zakomunistični totalitarizem, ki je, kot v Sloveniji, prišel na oblast z revolucijo.

V takšnem sistemu pa, navkljub idealu o brezrazredni družbi nastaneta dva razreda. Prvi je razred ljudi, ki niso na oblasti, katerih mišljenje, dejanja in nehanja motivira stalen strah. To so ljudje brez iniciativnosti, brez perspektiv, to so ljudje, ki vedno manj mislijo, ki se izmikavajo odločitvam in ne prejemajo odgovornosti. To so ljudje, ki se podrejujejo režimu brez ugovora, še posebno zato, ker jim režim zagotavlja življenje brez posebnih duševnih in fizičnih naporov in težav od zibke do groba. Poleg tega jim je režim nudil še počitnice na morju in zdravljenje v zdraviliščih. Stalna inflacija pa jih je zmanjšala dolgove za domove in vikende. Nič ni čudno, da se mnogim toži po "starih dobrih časih".

Drugi razred v takšni družbi pa je nomenklatura. To sestavlja vodstvo partije, njeni člani in sopotniki. Nomenklatura ima v rokah vso oblast, člani nomenklature pa so nad zakonom in nad slehernim kritikizmom. Nomenklatura je razred privilegirancev, ki jih pripada vse kar je boljšega v življenju in česar ni dovolj za vse ljudi. Njim pripadajo najboljše stanovanja z najboljšo opremo, in umetninami, najboljše hrana in pijača, posebna in najboljše zdravniška oskrba, dostop do necenzuriranih informacij, svoboda potovanja, dostop do vseh izobraževalnih inštitucij. In tako naprej. Vemo, da oblast rada pokvarja. Oblast s takšnimi privilegiji pa seveda še rajši. Nomenklatura, iznad zakona in iznad kritikizma se začne spreminjati v sloj demoraliziranih in nekompetentnih služabnikov režima. Po drugi strani pa zelo kompetentnih oblastnežov, ki se

znajo ohranjati na oblasti. Zelo težko se je posloviti od privilegirane položaja z vsemi privilegiji, ki jih nudi. Tudi njim se toži po "starih, dobrih časih".

To sta dva poglavita tipa slovenskega človeka, ki ju je oblikovala petdesetletna doba revolucionarnega komunizma in komunizma na oblasti in tako prizadelain zaznamovala vsaj tri slovenske generacije. Navkljub počasnemu prevratu v letih 1989 do 1991 in "sestopanju z oblast" sramota slovenskega komunizma umira počasi. Tudi tranzicija gre silno počasi, ker je še vedno prevelik del polpretekle dobe v glavah, srcih in dušah slovenskih ljudi, pa ne le slovenskih, temveč tudi drugih narodov, ki so bili v objemu sovjetskega imperija.

V številki revije Foreign Affairs za maj in junij t.l. je objavljen članek, ki gaje pod naslovom "Vrenje na Kosovu" napisal David Ronde. V članku beremo: "Oče Sava, 33 let star zmeren srbski duhovnih pravoslavne vere, ki živi v samostanu pod zaščito NATO v kraju Gracanica ... pove: Na žalost je večina kot čreda. Slede temu kar reče vodja. Štiri desetletja komunizma in deset let konflikta so zapustili v mnogih ljudeh miselnost, ki združuje fatalizem, pokvarjenost in gon po upravičenosti do dajatev in uslug od strani države. Povprečni ljudje se pritožujejo, da ne dobivajo pomoči, ne verujejo pa to, da bi bili oni sami zmožni vplivati na politični sistem. Korupcija cvete. Sleherni poskuša državi kaj okraati, ne pa ji prispevati."

18. junija t.l. je g. Jože Strgar objavil v "Družini" poročilo o 94 nemškem katoliškem shodu v Hamburgu, v katerem med drugim poroča tudi naslednje: "Še jasnejši je bil praški kardinal Miloslav VLK. Povdaril je, da dežel, ki so bile pol stoletja pod komunizmom, sploh nemoremo meriti oziroma primerjati s splošnimi evropskimi merili. V nekdanjih komunističnih deželah so ljudem 'prali glave', jih politično zatolkli, vodijo jih pa se vedno v veliki meri "stari kadri" preoblečeni v demokratična oblačila. Oglasila se je ena od navzočih gospa, da so bili vendar izvoljeni na svoja mesta odgovornosti. Saj v tem je težava, je odgovoril kardinal, ti ljudje so spretni in znajo poskrbeti, da so izvoljeni."

27. avgusta t.l. je "Družina" objavila tole kratko vest: "Poljski primas kardinal Jožef Glemp je rojake med bogoslužjem na praznik Marijinega Vnebovzetjv Čenstohovi pozval, naj

družbo osvobodijo ostankov komunizma. Da sledi starega totalitarnega režima še niso odstranjene, se po Glompovih besedah kaže v odnosu državljanov do lastnine, dela in zgodovine. Kardinalu je prislunilo več kot 250.000 romarjev, ki so se udeležili praznične maše."

Iz gornjih poročil moremo sklepati, da je miselno in duševno stanje ljudi po vseh deželah, ki so bile pod komunizmom precej podobno in povzročča iste probleme. Različne razmere v posameznih deželah pa seveda vplivajo na jakost in obseg the pojavov.

Takšna dediščina komunizma seveda zadržuje in zavira razvoj v resnično demokratičnost in v ustavno-pravno državo, preprečuje pravilno razlikovanje med liberalizacijo nekega režima in demokratizacijo ter med legalnostjo in legitimnostjo. Preprečuje pojmovanje države, politike, družbe in gospodarstva kot jih pojmujejo Evropa in zapadni svet. Dediči komunizma se vedejo kakor da bi bile razmele v njih deželah že povsem normalne in primerljive z onimi v Evropi in zapadnem svetu. Besede in črke svojih ustav in zakonov so prilagodili onim z zapada. V svojem duhu in mišljenju pa žive v preteklosti in za preteklost. Tipičen primer je predsednik Milan Kučan in njegovo rogoviljenje z avnojskimi sklepi. Nas pa uči, nlj pozabimo preteklost!

Preteklosti ne smemo in ne moremo pozabiti, ker je še vse preveč navzoča. Treba pa je z njo prelomiti in odpraviti breme njene zapuščine. Ljudje se morajo dokopati do spoznanja, da je treba o državi, politiki, družbi in gospodarstvu začeti misliti drugače, kot so o the svtareh mislili doslej. To bo vodilo tudi do spremembe prakse in načinov političnega, družabnega in gospodarskega delovanja in poslovanja. Na mesto nasilja, ustrahovanja, zahrbtnosti, laži, prevar, prelamljanja danih besed in obljub ter okrog prinašanji, naj bi se dosledno oprijemali in držali demokratičnosti, fair playa in osnovne človeške dostojnosti. Takšne cilje pa bo mogoče doseči le, če bo prišlo do spreobmenj v glavah, srcih in dušah llovenskih ljudi v domovini. Treba je začeti s preobrazbo.

Zato v tem božičnem času molimo in prosimo, da bi božje Dete posredovalo slovenskemu človeku milost spoznanja in razumevanja globokega in usodnega pomena tega časa in trenutka.

VOLITVE V SLOVENIJI 2000: Poraz pomladnih strank.

Streznitev ali marginalizacija?

Ivo Žajdela

Z volilnimi rezultati zadnjih parlamentarnih volitev so presenečeni prav vsi. Stranke kontinuitete (LDS, ZLSD, Desus, SNS) zato, ker so dobile veliko več, kot so pričakovale, pomladne stranke (SDS, NSi, SLS) pa zato, ker so doživele katastrofalen poraz. Leta 1990 je za desnico volilo 356.162 volilcev, za levico 343.771, leta 1992 za desnico 315.399, za levico 440.200, leta 1996 za desnico 481.934, za levico 465.581, leta 2000 pa je za desnico volilo le še 368.019 volilcev, za levico pa kar 670.731. Medtem, ko sta bili še pred štirimi leti levica in desnica v državnem zboru rezultatsko izenačeni, je zdaj dobila levica kar 28 odstotkov več glasov kot desnica (desnica 34 odstotkov, levica 62 odstotkov). Takšen volilni rezultat je na nek način celo plebiscitaren in naravnost sugerira vsem političnim akterjem, da znamenja, ki so jim jih dali volilci s temi volitvami, preučijo in se nekateri iz njih tudi kaj naučijo. Predvsem pomladna stran je naravnost pozvana k temu, da je napočil skrajni čas za samospraševanje. Doslej so predstavniki pomladnih strank nenehno krivdo za svoje težave iskali pri nasprotniku. Najpogosteje je bil to Kučan, levica, in v zadnjem času celo partnerji v sorodnih političnih strankah.

Če je kdaj napočil skrajni čas, je to prav ob zdajšnjih volilnih rezultatih, da nekateri vodilni ljudje v pomladnih strankah vzamejo pod svojo lupo tudi svojo politiko. Da naredijo torej to, kar bi vsak moder politik moral pomalem početi ves čas. Zaverovanost samo v svoj prav ter opravičevanje svojih neuspehov samo s kazanjem s prstom na druge je bilo naravnost pogubno samoslepilo, ki je kar klicalo polom. Prav gotovo je, da je k temu popolnemu porazu največ doprinesla izrazita pristranskost medijev. Ta je bila tako navijaška za levico in napadalna za desnico, da je to presegalo vse meje dobrega okusa. Praktično vse poteze desnice (in Bajukove vlade) je na levousmerjeni medijski stroj prikazoval v negativni luči. Lahko bi rekli, da je ta medijski korporativni stroj sam odločil, kdo bo zmagovalec in kdo poraženec. Argumenti so šteli le malo. Res je tudi to, da se družbe povsod po svetu vedno bolj laicizirajo.

Za to laicizaciji je značilno predvsem to, da se zasledujejo pragmatični interesi, ti pa grede na škodo tradicionalnih vrednot, kot so poštenost, resnica in pravica. V Sloveniji se na ta laicizem cepi še polstoletna komunistična indoktrinacija o "naprednih" in "nazadnjaških" silah, ki se, sicer skozi razne prefinjene prijeme, nadaljuje tudi v današnjem času.

Tudi sklicevanje na Evropo bo desnici prav malo pomagalo. To Evropo, tako kot v preteklosti, tudi danes, zanimajo v prvi vrsti lastni interesi oziroma interesi vsake njene države posebej. Znano je, kako je Zahod med vojno zaradi svojih interesov v Jugoslaviji raje podprl komunističnega Tita, vsej brutalni komunistični revoluciji navkljub, ne pa meščanskega Mihajloviča. Znano je, kako so Britanci s Koroške, pod pretvaro, da jih spravljajo v Italijo, predali neoborožene domobrance v gotovo smrt v roke komunističnim partizanom. Znano je, kako je Zahod po letu 1950 s krediti podpiral Titov komunistični režim in mu tako omogočil več desetletij življenja. Slovenska desnica torej ne more čakati na pomoč Zahoda oziroma Evrope.

Ta Evropa se boljše počuti, če je na oblasti v Sloveniji levica, kot pa desnica. Prepričana je, da je z desnico težje sodelovati, saj ta bolj povdarjeno zastopa nacionalne interese, kot levica. Zato bi bil že skrajni čas, da se vsi tisti, ki se v upanju ozirajo po tej Evropi, soočijo z realnostjo. Ta pa je, da bo Evropa povzdignila glas v prid slovenske desnice samo pri nekaterih izbranih temah, ki pa bistveno ne vplivajo na razmerje političnih sil v Sloveniji. Slovenska desnica se lahko tako zanese le nase. Zato je toliko bolj pomembno, da sama poskrbi za svojo vlogo v javnosti.

Današnji čas zahteva od politika predvsem naslednje lastnosti: da je avtoriteta, da je verodostojen, uglašen, da obvlada svoja čustva, da je v dialogih suveren in umirjen, da zna ob pravem času sklepati kompromise. Politiki, ki nastopajo v javnosti z negativnimi lastnostmi, kot so prepirljivost, živčnost, pretirana samozaverovanost samo v svoj prav, nepripravljenost na kompromise, poleg tega pa še slaba in

nenadzorovana artikulacija, danes ne morejo pričakovati širše podpore. V Sloveniji je tako, da imajo politiki na levici veliko več prvih lastnosti, politiki na desnici pa žal veliko več drugih. Večina Slovencev noče radikalnih sprememb, zato ne bodo podprli politikov, ki so prepirljivi in ki jim včasih celo grozijo. Raje bodo podprli umirjene politike, ne glede na to, ali v ozadju te politike je kaj, ali ni nič. Danes je žal politika pač marketing. Predvsem na televiziji, kjer lahko najširši krog volilcev presoja kandidate. Veliko ljudi, predvsem tistih neopredeljenih, se šele na osnovi vtisov, ki so jih nanje naredili politiki v televizijskih soočenjih, odloči kateremu bodo zaupali svoj glas.

Že v času predvolilne kampanje se je govorilo, da je ta bila letos precej umirjena. To je seveda samo deloma res. Nekateri politiki so klub izogibanju večjim konfliktom, ves čas kazali svoje karakterne lastnosti. Najbolj je bodlo v oči, da se nekateri pomladni politiki nikakor niso mogli upreti skušnjavi po golem prerekanju. Pri tem so verjetno menili, da je potrebno dosledno zasledovati svoja stališča, pri tem pa so pozabljali, da si s tem početjem delajo pri gledalcih medvedjo uslugo. Argumenti bi morali seveda veliko veljati, toda danes je pač tako, da ti veljajo predvsem za tiste, ki so zanje dojemljivi, ti pa so že tako prepričani.

Velik del volilnega telesa na vse skupaj gleda bolj površno. Pri tem, zelo pomembnem delu volilcev, bolj velja zunanji vtis, torej uglajenost, neprepirljivost, skratka všečnost. Praktično na vsakem televizijskem soočenju smo lahko gledali nekatere predstavnike pomladnih strank, ki jih ni prav veliko zanimalo, kako se je treba vesti pred televizijskimi kamerami oziroma pred obširnimi občinstvom. Zdelo se jim je, da morajo odgovoriti na vsako provokacijo, pa naj bo izrečena s strani voditeljev ali drugih kandidatov. Prepričani so bili, da je treba svoj prav uveljaviti, ne glede na ceno, ki jo pobere prenasičenost s kakšno temo.

Takšno je bilo npr. soočenje na Televiziji Slovenija, ko je razprava tekla o volilnem sistemu. Predstavniki SDS, ki je zagovarjal večinski volilni sistem, je bil obkrožen z množico ugovorov. Bilo je enournno mučno vrtenje na ražnju. Obširno televizijsko občinstvo je v takšnih primerih bolj dojemljivo do zunanjega vtisa, kot pa do argumentov, pa naj bodo ti še tako dobri in trdni.

Poleg tega smo bili na tem soočenju priča pravi mali vojni med med predstavniki SDS in SLS (Janšo in Zagožnom) o tem, kdo je koga izdal in kdo je ravnal prav. Prav gotovo je to soočenje porazno vplivalo na tiste volilce, ki odločajo volitve. Bili so pod vtisom prepirljivih prizorov, mrkih obrazov in pravega plazju besed večine proti manjšini oziroma celo enemu samemu.

To seveda ne pomeni, da se svojih stališč ne sme braniti. Zagovarjati se jih mora, če si vanje seveda povsem prepričan, jasno in odločno, toda na neki točki je treba narediti konec ter s tem poskrbeti za skrajšanje neprijetne razprave.

Čeprav je vtis, da je največji poraz doživela SLS+SKD, so bile poraženke vse tri pomladne stranke. Pa ne samo zaradi skupnega poraza, ki je več kot očiten, ampak tudi zato, ker bi pričakovali, da se bodo glasovi vsaj preivali. Vendar do tega ni prišlo, celo nasprotno, SDS in NSi (kot naslednica SKD) sta dobili celo manj, kot pred štirimi leti. Tudi to govori, da se bodo morali prav vsi politični akterji na pomladni stranki pošteno pogledati vase, ne pa nenehno kazati s prstom samo na nekoga drugega. Rivalstvo in prepirljivost je rak rana pomladne politike. Nikakor ne bo dovolj, da se bodo samo ugotavljali razlogi za polom dosedanje politike, povsem očitno je, da bo potrebno marsikaj storiti, da bo ta politika drugačna. Predvsem pa bo potrebno veliko delati na tem, da se odpravi zgoraj naštetih negativnih lastnosti in pridobi čim bolj izrazito tiste pozitivne.

Čeprav smo veliko napačne politike v zadnjih štirih letih gledali tudi pri mnogih drugih, pa vseeno velja izpostaviti politika, ki je s svojo vratolomnostjo zaznamoval pretekli mandat in ki je zelo vplival na rezultate teh volitev. To je bil seveda Marjan Podobnik. Takšno divjanje po politični sceni ter prelamljanje besed, kot smo mu bili priča pri njem, lahko vodi le v propad ne le sebe, ampak tudi širše politične okolice. In če se iz vsake slabe stvari da izluščiti tudi kakšen

pozitiven nauk, potem nam je Marjan Podobnik s svojim obnašanjem povedal, da se spleča biti pošten. Na daljši rok bo poštena politična drža vedno nagrajena, nepoštena pa kaznovana. Največji poraz na volitvah je doživela prav njegova "združena" SLS+SKD (Zagožen, brata Podobnik, Oman), saj je zanjo volilo več kot enkrat manj volilcev kot na prejšnjih volitvah (leta 1996 207.000, leta 2000 pa samo 102.000) K takšnemu porazu je pripomogla strankina politika v zadnjih štirih letih. V tem času se je jasno pokazalo, da politika testrankeni pomladna politika, saj je stranka ves čas zasledovala zelo ozke interese "kmečkega lobija" in karieristične pozicije.

Zagožnova SLS+SKD je vstopila v Drnovškovo povsem levo vlado. SDS in NSi sta tako v opoziciji povsem nemočni, in velika nevarnost je, da bosta v prihodnosti še bolj oslabei.

Že pred volitvami, še posebej pa zdaj po volitvah, nekateri povdarjajo, da so pomladne stranke izgubljale nasproti strankam kontinuitete zaradi nekaterih ideoloških tem, kot so razprave o partizanih in domobrancih, o vlogi Cerkve ter njeni lastnini, o verouku ipd.

To vprašanje je zagotovo nekaj prispevalo k porazu pomladnih strank in k mobiliziranju volilcev za levico, toda zagotovo ne toliko, kot to trdijo nekateri. Da je bilo to vprašanje pomembno, so poskrbeli predvsem mediji, ki so ga zelo povdarjeno tendenciozno prikazovali v škodo pomladnih strank. Sicer pa gre za zelo vsebinske teme, ki morajo biti zaradi svoje vsebine nenehno predmet javne razprave in bi bilo zelo narobe, da bi se jim izogibali.

Veliko odločnejši razlogi za katastrofalni poraz pomladnih strank so nekje drugje. Ne gre toliko za vsebinske poudarke, ki so jih politični akterji zagovarjali, ampak neprimerno bolj za način na katerega so to počeli. Če je nekdo pretirano prepirljiv in se je s spodobno prepirati tudi za največje podrobnosti, potem se bodo takšnega politika (in stranke) vsi izogibali. S svojo pretirano samozaverovanostjo ter nesposobnostjo odživanja na znamenja časa ter sklepanja kompromisov, se takšna politika sama izloča iz tistega dela politike, ki bi lahko sodeloval na oblasti. Še posebej je to pomembno takrat, če je medijska scena izrazito enostranska in ni naklonjena takšni politični opciji.

Glavni problem naših pomladnih strank je (bil) torej v tem, da jih ne predstavljajo ljudje, ki obvladajo vse vrstne sodobne politike. Te pa so v prvi vrsti suverenost in samozavest, avtoriteta, zasledovanje širših nacionalnih interesov ter s tem posledično manj ozkih strankarskih, kar daje takim politikom možnost dogovarjanja in sklepanja sporazumov z drugimi strankami in tudi z drugimi političnimi opcijami.

Tisto kar je v zadnjih letih pomladno politiko zelo oslabilo, je neupoštevanje realnega stanja. Ni mogoče razumeti, kako so se forsirali nekateri projekti, ki so imeli le zelo malo možnosti za uspeh. Še posebej pa čudi, da se protagonisti te politike niso bili niti v enem trenutku pripravljeno pogovarjati o še tako majhnih podrobnostih.

To je politika za katero bi lahko rekli, da se ravna po načelu vse ali nič. Ker se je ta politika za dosego vsega, kar si je zaželela ali zamislila, nahajala v neugodnih pogojih političnih razmerij sil ter medijske nenaklonjenosti, je na koncu vedno pokasirala le nič.

Čas analiz in samospraševanja

Prav gotovo je zdaj čas analiz in samospraševanja. Nikomur ne bo škodilo, če bomo malo konkretnješi. Že sredi devetdesetih let je bilo jasno, da smo priča pojavu strankokracij, ko nekatere stranke zasledujejo izključno svoj strankarski interes. Temu se je začelo podrežati prav vse, celo poseganje v volilne baze drugih sorodnih strank ali pretirano uveljavljanje lastne pozicije znotraj koalicijskih sporazumov. To je delalo stranke za izrazite tekmičnice. Medsebojna ljubosumnost in spori so postali vsakdanji pojav. Nasprotna politična opcija, ki je te svoje nizke strasti spretno prikrivala, je v tej tekmi začela

KAPELICA

Nova kapelica na Šajnovičevi kmetiji.

V soboto 26. Avgusta je bil za Šajnovičevo družino poseben praznik.

Nekaj kilometrov severovzhodno od Orillie, na vratih prelepe počitniške pokrajine Muskoka, se nahaja odlično urejena kmetija Stanrika Farms, last Stankota in Jožice Šajnovič in njunih otrok Stankota ml. In Errike. Na dvesto akrih gozda, zelenih travnikov in obdelanih njiv se vrste tri poslopja z najnovejšimi higijensko čistimi napravami za rejo deset tisočev perutnine, shramba za kmetijska in poslovna vozila. Ob vhodnih vratih, sredi urejenega vrta stoji družinska hiša. Mimo nje se dviga pot do nove kapelice ob gozdu, ki jo je ta dan blagoslovil torontski nadškof in kardinal dr. Alojzij Ambrožič.

Okrog 180 povabljenih prijateljev iz slovenske in kanadske skupnosti je prisostvovalo tej edinstveni pobožnosti na slovenski kmetiji sredi kanadskega Ontaria. Temni oblaki so skoraj preprečili pobožnost. Vreme je vzdržalo do blagoslovitve. Potem pa se je vsulo po pločevinasti strehi poslopja, kjer smo vedreli, kot bi tovornjaki drveli po njej.

Šajnovičevi so posvetili kapelico Materi božji in Angelom varuhom v zahvalo za vso varstvo in pomoč v težkih časih komunistične revolucije v Sloveniji in pozneje v iskanju novega življenja iz Avstralije v Kanado.

Kapelice so del slovenske panorame. Od zdavnaj so naši dedje krasili našo zemljo s križi in kapelicami po zaobljubah, v zahvalo za rešitve, vrnitve, v spomin pokojnim in znamenje globoke vere. Nikjer na svetu ni toliko svetih znamenj in cerkva, kot v naši mali Sloveniji. Iz težkih viharnih časov spet svetijo na domačih poljih in poteh. Verno ljudstvo obnavlja zapuščene, postavlja nove za mlade, srečnejše rodove. Na mnogih krajih po svetu, kjer žive Slovenci, že stoje kapelice. Tem se je sedaj pridružila še Šajnovičeva kmetija.

Kapelica je domače delo Stankota Šajnoviča in prijateljev. Z vitkim zvonikom – sedaj še brez zvonov – je ljuba miniatura slovenske podeželske cerkve. Poleg slike Angelov varuhov stoji znotraj še kip Matere božje in spominska marmornata plošča. Na zunanjih dveh straneh sta sliki sv. Stanislava

in sv. Jožefa, na pročelju pa slika Dobrega Pastirja. Vse je ustvarila družinska prijateljica Mrs. McCrane. Krasna vhodna vrata je izdelal mojster Šajnovič.

Stanko in Jožica sta aktivna člana slovenske skupnosti in vsa družina sodeluje v krajevni župniji sv. Columbkille

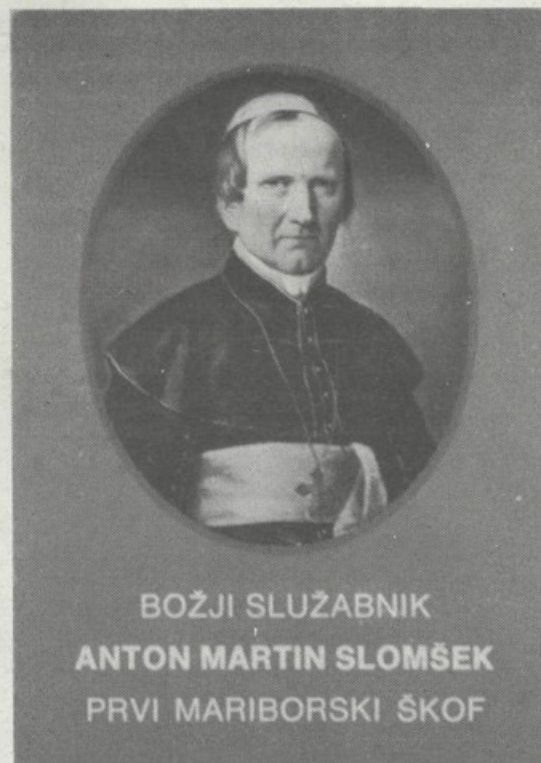
Po blagoslovu in domači postrežbi sveže pečenih prašičkov in putk ter sladkih priboljškov smo poslušali čestitke slovenskih društev Planica, Slov. gosp. zbornice, Slov. kanadski Svet, Slov. Dom, Slov. letovišče, Slov. sobotna šola, Holiday Gardens ter krajevnih občinskih in cerkvenih zastopnikov. Popoldne 26. Avgusta se je ob veselem petju in srečanju z mnogimi znanci, po dobroti in prijaznosti Šajnovičeve družine spremenilo v pravo domače popoldne, kakor ob žeganju in posebnih praznikih v slovenskih krajih.

Nova kapelica Angelov varuhov na kmetiji STANRIKA FARMS, naj bo domačim in obiskovalcem vedno znamenje miru in božjega varstva.

Anica Resnik.

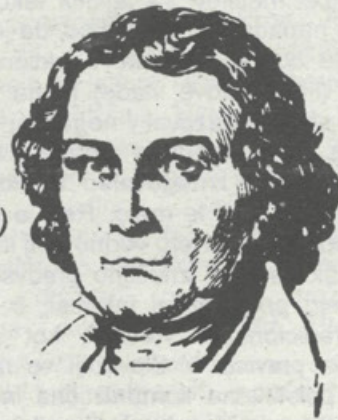
nj. em. kardinal dr. Alojzij Ambrožič blagoslovlja Šajnovičevo kapelico.

BOŽJI SLUŽABNIK
ANTON MARTIN SLOMŠEK
PRVI MARIBORSKI ŠKOF

Dva Dvestoletnika

France
Prešeren
(1800-1849)

Pismo z Doberdoba

Ambrož Kodelja

....Toda po vojni prof. Ehrlichu ni bilo dano počivati v grobu. Komunistični oblastniki so dali njegov grob izkopati in kosti raztresti neznano kje. Zdi se, da jih je bolj kot protikomunizem vznemirjala Ehrlichova VIZIJA SAMOSTOJNE SLOVENIJE. Vsled tega je bilo vsa leta po drugi svetovni vojni izgovarjanje njegovega imena povezano s psihoterorjem in v javnem poročanju zamolčano.

Podtalno komunistično glasilo "SLOVENSKI POROČEVALEC" je že 2. junija 1942 poročal, da je bil Lambert Ehrlich "justificiran" predvsem zato, ker je bil na čelu protirevolucionarne klike in vsled tega kriv za zlom Jugoslavije in slovenskega naroda.

Leta 1989 tik pred koncem Jugoslavije, je geslo o njem izšlo tudi v Enciklopediji Slovenije. V zvezi z geslom je prišlo potem do polemike ker je njegov avtor na zahtevo "višjih" (beri funkcionarjev tajne službe) moral pri sestavljanju izločiti naslednji stavek: "... V političnem pogledu se je zavzemal za večjo samostojnost Slovenije, ki pa naj bi bila vključena v ŠIRŠO ZVEZO SLOVANSKIH OZ. SREDNJE - EVROPSKIH DRŽAV. (Mladina st. 44. 1989.)"

Zdi se neverjetno, in vendar, njegova VIZIJA se je uresničila. Evropa je leta 1992. pol stoletja po njegovi smrti (1942) PRIZNALA SAMOSTOJNO SLOVENIJO. PRAV TAKO SE URESNIČUJE TUDI NJEGOVA VIZIJA O ŠIRŠI EVROPSKI POVEZAVI SLOVENIJE.

SLOVENIA HOME ASSOCIATION - DRUŠTVO SLOVENSKI DOM

864 Pape Avenue, Toronto, Ontario, M4K 3T8

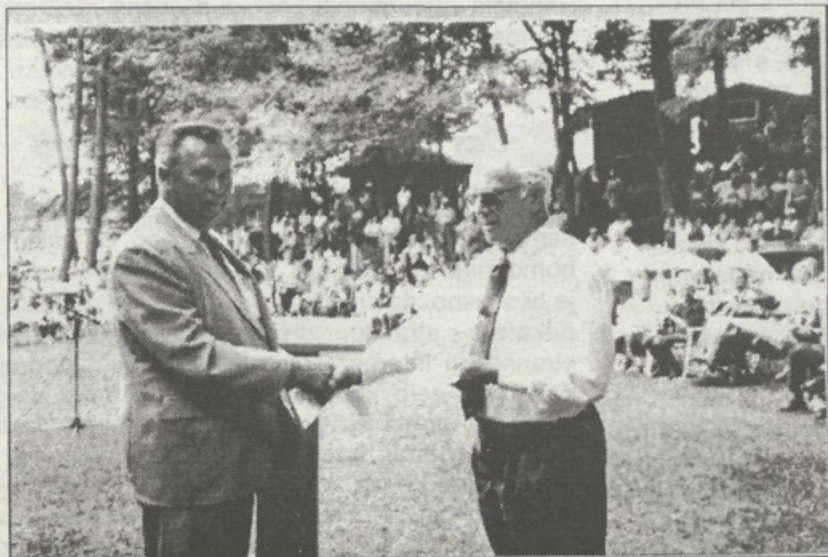
Tel: (905) 669-2365 Fax: (905) 669-4838

NEWS RELEASE

SLOVENSKI DOM OF TORONTO PRESENTS YEAR 2000 EDUCATION AWARD

By Oscar Koren

On the occasion of the Slovenian Day celebration in Bolton, Ontario, on July 9, 2000, the Slovenski Dom of Toronto presented the Year 2000 Education Award to Mr. Blaz Potocnik. Under the direction of Mr. Blaz Potocnik and many volunteers, the Slovenian School has been a longstanding pillar of the Slovenian community in the Toronto area. The school has introduced many young Slovenians to the language and culture of our homeland. The award was presented by Mr. Stanko Sajnovic.

Mr. Stanko Sajnovic (left) presents the Slovenski Dom, Year 2000 Education Award, to Mr. Blaz Potocnik (right)

VOLITVE V SLOVENIJI

nadaljevanje s str. 3

pridobivati. Njeni politični nasprotniki so v resnici delali zanjo.

SDS je leta 1996 večino predvolilnega časa porabila za zavzemanje za referendum o večinskem volilnem sistemu. Ze takrat je stranka zanemarila nekatere druge teme, predvsem tiste bolj konkretne in življenske. Nekaj časa po koncu referenduma je bila tema o volilnem sistemu potisnjena v ozadje, ko pa je ustavno sodišče razsodilo, da je na referendumu zmagal večinski volilni sistem, je stranka spet vse sile vložila za njegovo uzakonitev. Pri tem je bila zelo odločna in ni dopuščala nikakršnega popuščanja. Toda to je bil čas, ko je imela premalo političnega zaledja za uzakonitev forsiranega volilnega sistema. Na eni strani je imela proti sebi ves "levi" blok ter medijsko sceno, poleg tega pa je tudi pri političnih sopotnikih v pomladnem taboru - ki so bili že tako razdeljeni na pozicijo in opozicijo - bilo zaznati pomisleke in celo negodovanja glede tega volilnega sistema.

Zaradi tega neugodnega razmerja sil je SDS še zaostri svojo politiko, ki je na trenutke že začela kazati znake izsiljevanja. Bližale so se nove volitve in SDS je podobno kot že leta 1996, spet glavno svojega angažiranja posvetila projektu večinskega volilnega sistema, spet pa so trpele mnoge druge aktualne in perece teme. Strankina politika se je tako posledično omejila na mobilizacijo svoje dotedanje volilne baze, skoraj v ničemer pa v nagovarjanje novih oziroma še neopredeljenih volilcev. Celu huje, s svojo nepopustljivo in trmasto politično držo, pri kateri se je porajal vtis, kot da ni pripravljena na nikakšno popuščanje in dogovarjanje, tudi v najbolj neugodnih pogojih ne, in ki ni kazala nobenih znakov po upoštevanju realnih razmerij političnih in medijskih sil na Slovenskem, je začela volilce odvrčati. Letošnji

volilni rezultat ji je zato prinesel celo nekaj manj kot pred štirimi leti. Razušnje ostalega pomladnega dela pa je stranko pahnilo v zelo težak položaj.

Poleg tega je SDS poudarjala svojo visoko načelno držo proti strankarskim listam. Zgodilo se je to, da jo je vztrajanje na povdarjeni načelni drži proti volilni strankarski listi nasproti nekaterim drugim strankam postavilo v slabši položaj. Stranke, ki so imele strankarske liste, so lahko skozi "stranska vrata" pripeljale v parlament nekatere svoje strankarske ljudi, ki so jih poznale in so jim lahko zaupale. SDS je vse prepustila volilcem. Posledica je bila, da je bil njihov poslanski izbor šibkejši, kotbi lahko bil, če bi omogočili nekaterim izoblikovanim avtoritetam vstop v parlament preko strankarske liste.

Vloga SKD

Druga pomladna opozicijska stranka SKD je bila zaznamovana na dva načina. Najprej s svojo vlogo v obdobju od leta 1992 do 1996, ko je z vstopom v levo Drnovškovo vlado izigrala voljo svoje volilne baze, nekaj pa zaradi svoje kadrovske strukture. Kaj je pomagalo stranki, če je njen predsednik Lojze Peterle od volitev leta 1996 spet zasledoval prave interese svoje volilne baze, ko pa ni znal ali ni hotel razbistriti kadrov okoli sebe. Kot v večino strank, se je tudi v SKD nateplo veliko raznih karieristov. Eni so sicer sami odstopili po zasuku politike stranke po volitvah leta 1996, nekateri pa so ostali. Najhuje je bilo opazovati nekatere obraze, ki so vedrili in se oblačili v stranki, in za katere je bilo evidentno, da so naredili pred tem veliko škode. Na primer stranka nikoli ni potegnila nobenih potez glede ugotavljanja odgovornosti za propad časnika SLOVENEK.

USODA SLOVENCA

Čeprav je imelo sramotno uničenje Slovenca hude posledice in močan vpliv na nadaljni razvoj demokracije v Sloveniji, je stranka, dopuščala, da so nekateri odgovorni za to lahko kandidirali za različne funkcije znotraj strankine politike in jih je stranka celo imenovala na različne funkcije. SLS je v zadnjih štirih letih izpadla kot povsem nekompetenten partner. Karierizem ter prelamanje obljub sta postala njen zaščitni faktor. Ko se je stranka pred kakim letom zavedla, da bo na volitvah zaradi te svoje politike hudo poražena, se je lotila projekta "okrepitve z novo svežo krvjo." Pri formalnem združenju z SKD - v resnici je šlo le za sovražni prevzem, - je imela SLS odločilno prednost. Pri tem "združenju" je nastopala kot partner, ki ga skupaj drži močan interes - obstoječa kmečka politika ter vse kar iz tega izhaja - na drugi strani pa je SKD skupaj držala veliko bolj nematerialna krščansko - moralna zaveza. V svetu politike je žal tako, da so materialni interesi močnejši od načel in morale.

Ko je v tem "razmerju sil" Peterle kandidiral za predsednika združene stranke proti predstavniku SLS, je bil njegov poraz neizbežen. Popolnoma jasno je bilo, da bodo predstavniki SLS, ki jih skupaj drži izrazit interes, dosledno podprli svojega kandidata, kot tudi to, da bo del predstavnikov SKD zaradi različnih razlogov obrnil hrbet svojemu kandidatu Peterletu. Zgodil se je sovražni prevzem SKD, ta stranka je v trenutku izginila s političnega prizorišča in šele ob nadaljevanju politike predstavnikov bivše SLS so se nekateri začeli zavedati, kj se je v resnici zgodilo.

Skratka, veliko bolj, kot nekatere odmevne ideološke teme (preteklost, cerkev), je pomladno politiko pokopal egoizem, avanturizem, zamerljivost, nečimrnost, nespravljalnost, agresivnost in podobne predmoderne lastnosti.

Okoli vprašanj preteklosti in Cerkve se je vedno mogoče dogovoriti, glede naštetih nečednosti pa nikoli.

**Diplomat dr. Štefan Falež
80 - letnik**

Dne 3.decembra je obhajal 80. rojstni dan prvi slovenski ambasador pri Svetem sedežu in danes veleposlanik Suverenega malteškega viteškega reda, tudi pri Svetem sedežu, DR. ŠTEFAN FALEŽ.

Slavljenec je bil rojen v Orehovi vasi v župniji Slivnica pri Mariboru, kjer je tudi dopolnil ljudsko-šolsko izobrazbo. Študije je nadaljeval na klasični gimnaziji v Mariboru in nato na pravni fakulteti v Ljubljani. Po izbruhu vojne je leta 1941 odšel v Rim, kjer se je vpisal in uspešno končal študije na lateranski univerzi. Pozneje je delal podiplomske študije na Loyola Univerzi v Chicagu.

Že kot srednješolec je kazal izredne organizacijske sposobnosti. Postal je glavni tajnik Slovenske dijaške zveze, pomladka mednarodne Pax Romanae in pozneje vnet član v Akademskem društvu Straža, ki ga je vodil duhovni vodja prof. dr. Ehrlich. Po zaključenih študijih v Ameriki, se je vrnil v Rim, se tam poročil in ustanovil potovalno agencijo in gradbeno podjetje. Zgradil je prvi hotel Holiday Inn v Italiji in več drugih stavb.

Z izkušnjami v organizaciji potovanj je sodeloval pri pripravah in izvedbi papeških potovanj (devet s papežem Pavlom VI. in petindvajsetih pri Janezu Pavlu II.)

Imel je mnogo zaslug, da je Vatikan bil pravilno informiran, ko je bilo treba dati Republikli Sloveniji mednarodno priznanje.

Pri vsem svojem poklicnem delu ni pozabil na Slovenijo in delo zanjo. V emigraciji je skupaj z drugimi gojil misel

Slavljenec želimo prijatelji pri SD dolgo in mirno življenje, do stoletnice!
Uredništvo S.D. (deloma povzeto po Družini)

na slovensko samostojnost. V Chicagu je bil eden najvidnejših zagovornikov ustanovitve časopisa SLOVENSKA DRŽAVA, kateremu je po mnenju sodelavcev predlagal tudi ime, kar je bila v tistih časih drznost.

V Rimu je bil vsekakor najpomembnejši zvezni člen med Vatikanom in slovenskimi politikami, kot so bili Kučan, Peterle, Drnovšek, Rupel in drugi. Posredoval je njihova srečanja s papežem in drugimi visokimi predstavniki v Vatikanu. Imel je mnogo zaslug, da je bil Vatikan pravilno informiran o političnem razvoju v Sloveniji in posledično med prvimi dal mednarodno priznanje Republikli Sloveniji. Radi nerazumevanja slovenskih politikov za potrebe katoliške Cerkve in radi mlačnih odnosov med njo in slovenskimi državnimi ustanovami je užaljen od tega mesta leta 1997 odstopil.

Slovenski politikami in državljani moramo biti gibčnemu diplomatu hvaležni za njegova posredovanja, mi navadni državljani pa za odločno stališče da je zagovarjal idejo Samostojne Republike Slovenije.

Naj blaženi škof Slomšek, takorekoč njegov rojak, podpira in blagoslovlja dr. Faležova podvzeta, med drugim tudi obstoj po njem soustanovljene Slovenske države.

DUHOVNISKI JUBILEJI

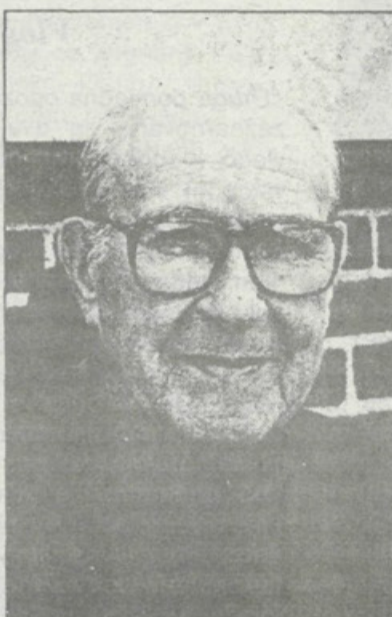
Pred petnajstimi leti se mešnikoma onstran Mure Janezu Gregorju in tostran Rabe Ivanu Camplinu ter frančiškanskemu dr. Kalistu Langerholzu slovenske frančiškanske skupnosti v Lemontu (ZDA, Illinois) še sanjalo ni, da bodo – takrat zlatomašniki – dočakali diamantni jubilej oziroma 65. obletnico mašniškega posvečenja. Pred desetimi leti te božje milostne podarjenosti ni slutil tudi drugi frančiškan iz iste skupnosti v Lemontu, p. Beno Korbič, da bo namreč v svetem letu 2000 obhajal svoj biseromašni jubilej oziroma 60. obletnico mašniškega posvečenja.

Ivan Camplin

Janez Gregor

P. Beno Korbič

P. Kalist Langerholz

Dne 3. septembra 2000 je DRUŽINA objavila celo stran slovenskim jubilantom Rev. Ivan Camplinu, Janezu Gregorju, p. Benotu Korbiču in p. dr. Kalistu Langerholzu.

Članek je kompetentno kot vedno, napisal Jože Zadavec. Ivan Camplin in Janez Gregor sta pasla duše v Prekmurju, v kolikor ju niso med vojno okupatorji preganjali: Camplina so po nalogu madžarskih oblasti vojaki odpeljali ter ga obsodili na pet let "najstrožje ječe", potem, ko je že odšel kot ujetnik v avstrijskem taborišču Hohenfels. Janez Gregor je imel več sreče. Bil je najprej vzgojitelj v Slomškovem dijaškem seminariju v Mariboru, nato pa nekaj let kaplan v hiši grofice Eszterhazi na Madžarskem., nato pa župnik na Tisini v Prekmurju.

Bisero mašnik P. Beno Korbič je tudi doživljal 'smrtonosno ozračje koncentracijskega taborišča v Dachau,' od koder se je ob koncu vojne rešil, podal v Avstralijo in skrbel za duše novonaseljenih Slovencev. V okrilju pastoralnega dela je izdajal mesečnik *Misli*,

ki izhaja še danes. Pozneje je odšel v ZDA, kjer je v Lemontu začel povezovati Slovence v mesečniku *AVE MARIJA*.

DIAMANTNI P. Kalist dr. Langerholz, je bil rojen v Beljaku, a je ta kraj po plebiscitu zupustil skupno s starši, "ker je hotel ostati Slovenec "in se preselil v Slovenijo. Srednje šole je končal v Mariiboru, študije teologije pa v Ljubljani. Med vojno je poučeval verouk v ljubljanskih šolah v župniji sv. Cirila in Metoda in pomagal pri dušnopastarskem delu.

Po vojni je odšel v begunstvo in nato študiral v Rim, kjer je doštudiral bibličistiko, nato pa se je pridružil samostanski skupnosti slovenskih frančiškanov v Lemontu. V Lemontu je postal profesor sv. Pisma, nato nekaj let vodil župnijo v New Yorku. Od leta 1962 do 1964 je študiral biblične vede na bibličnem inštitutu v Jeruzalemu ter se z doktorskim naslovom vrnil v ZDA, kjer je na visoki teološki šoli Srca Jezusovega v Tuetopolisu štiri leta predaval sveto pismo.

Po upokojitvi so ga še vedno zadržali na CTU (Catholic Theological union), teološki fakulteti za duhovnike v Chicagu., da je bil mentor mnogim študentom pri pripravi diplomskih magistrskih in doktorskih nalog iz sv. Pisma.

Med leti, ko je služboval v USA (Chicago), je bil vnet pripadnik zagovornikov slovenske državne misli, skupno s p. Kazimirjem Zakrajškom, tudi OFM. Leta 1979 je bil imenovan za duhovnega pomočnika In nato za župnijskega upravitelja pri sv. Štefanu v Chicagu.

Langerholza v ameriški frančiškanski provinci hranijo v najlepšem spominu njegovi študentje, in drugi redovni sobratje. Dr. Kalist Langerholz je bil pogost obiskovalec Kanade, zlasti Muskoke, kjer je našel mir, ki ga ni bilo niti v USA, kot tudi ne na Formozi, kjer je tudi poučeval in vodil misijone za redovne sestre, med katerimi je bila tudi njegova rodna sestra Kalista.

Vsem jubilantom naše izkrene čestitke.

ROMANJE V MIDLAND

Petdeset let že romamo k cerkvi kanadskih mučencev. V prvih letih bivanja v Kanadi ki nam je dala kruh in svobodo po krvavi revoluciji v domovini, so bila naša srca polna žalosti in bolečine za izgubljeno mladostjo trinajst tisoč domorancev in tisočev drugih uničenih življenj po vsej Sloveniji.

V svoje nove domove in družine smo prinesli misel nanje, ki so v letih 1941-1945 in čez, postali slovenski mučenci. Tako je v letu 1949 v torontski slovenski skupnosti začela ideja o romanju k cerkvi v Midland, oddaljeni dve uri vožnje iz Toronta proti severu.. Enkrat je potoval z romarji pokojni škof Rožman. Prva leta smo najemali avtobus, ker nismo imeli še sredstev za osebne avtomobil. Število romarjev je iz leta v leto naraščalo. V cerkvi smo zjutraj imeli sveto mašo in popoldne litanije z ljudskim petjem. Misel na našo narodno tragedijo je bila vedno vključena v mašno pridigo, pobožnost križevega pota pa poseben spomin. Letos smo premišljevali Križev pot Slovencev – kočevski Rog, ki ga je sestavil znani kipar Stane Jarn.

Zadnja leta se dopoldne zberemo pri

Slovenskem križu na bregu pod cerkvijo h komemoraciji. Letošnji zastopnik slovenske Cerve za izseljence, ljubljanski škof Alojzij Uran, nas je s svojim govorom v duhu povezal s tisoči udeležencev spominskih svečanosti v Kočevskem Rogu, Teharjih, na Lajсах, pod Toškim čelom in drugje... "kjer ležijo v neblagoslovljeni zemlji blagoslovljena trupla naših rojakov, ki so do zadnjega diha pričevali za Kristusov evangelij, za temeljne pravice vsakega človeka, za zvestobo do Cerkev in domovine. Čeprav bi to pričevansko zaznamovalnost lahko pripisali vsem nedolžnim žrtvam komunizma, so bili na pobudo sv. Očeta posebej izpostavljeni nekateri dvestoosemindvajset iz Slovenije in zamejstvakaterih življenske okoličine so bile dovolj znane da so njihova imena ohranjena kot znamenje, ki označuje vso tragiko in obenem veličino mučencev za vero in narod. Naj ob tej priložnosti dodam svoje osebne izkušnje, ki sem jo doživel od prvem obisku grobišč v Kočevskem Rogu v letu 1989... Spoznal sem, da stojim na kosteh mucencev. Iz te krvi, ki je bila po nedolžnem prelita, raste tudi moj duhovniški poklic..."

Pri križu je vodil program Blaž Potočnik. Dr. Planinšek je imel priložnostni govor, združeni pevci so z voditeljem Nacetom Križmanom prepevali domobranske pesmi, Anica Resnik je recitirala iz Črne knjige in podala pesem Zvestim Slovincem, ki jo je za danasnje romanje zložila Nada Čemas.

Slovenski romarji iz Toronta, Hamiltona, St. Catherines, Sudburya in iz vseh krajev vmes so napolnili prostorno cerkev za popoldansko sv. Mašo in pete lavretanske litanije, ki so višek nedeljske pobožnosti. Škof Uran je s svojo življensko zgodbo podal najlepšo pridigo in s svojim mogočnim glasom vodil ljudsko petje. Z njim so somaševali še čc. gg. Valentin Batic, Tone Ovtar in Ivan Plazar.

V Midlandu je nedelja 10. Septembra minevala v svetem razpoloženju. Ljudje vseh narodnosti molijo in prepevajo v mnogih jezikih. Pri kapelah po hribu in v cerkvi se preko poletja vrste sv. Maše in razne pobožnosti... Sredi sveta, ki hoče utajiti Boga, se iz tisočev src dvigne molitev, prošnje in zahvala Njemu, ki je Alfa in Omega vsega stvarstva.

Anica Resnik.

ŠTUDENTOVSKO TABORENJE OB GARDSKEM JEZERU POLETI LETA 1946.

Dr. Mile Pezdirc.

Nekega lepega pomladnega jutra, v letu 1946, sem v študentovskem taborišču v Bologni, Via Cirene 2, slučajno srečal komandanta kampa, ki je bil Capt. English. Vprašal me je, če bi hotel drugo jutro z njim nekam na sever in biti njegov tolmač. Seveda sem to priliko takoj izrabil.

Drugo jutro smo krenili na pot: Komandant Capt. English, njegov laški šofer in jaz. Peljali smo se proti severu, zame popolnoma tujem ozemlju. V tistih časih si videl na poti samo vojaška vozila, cesta je bila polna lukenj, videlo se je, da je šla vojaška fronta po tej poti. Capt. English je edini imel potovalno karto in je sproti dajal navodila svojemu šoferju kdaj naj obrne na levo ali desno. Tako nekako smo prišli do kraja Gardone in od tam naprej smo vozili po krajih, ki jih vojna ni prizadela. Kmalu smo zadeli Gardsko jezero in lep park z drevesi in kopališčem. Obrnili smo proti neki bogati vili (za katero smo pozneje zvedeli, da je bila mnogokrat filmana v italijanskih filmih). Capt. English je vzel mene s seboj za tolmača. Srečali smo nekega Italijana, ki je znal dobro angleško, v družbi s tajnikom ali pa sinom. Peljal naju je v svojo delavno sobo, kjer sem prvič doživel air conditioning, in Capt. English mu je rekel, da išče prostor s kopališčem in drevesi. Ta Italijan je takoj svetoval isti park ob jezeru, kjer smo ravnokar bili. Rekel nam je, da je on lastnik in da ga lahko zastoj uporabljamo. Ko mu je Cap. English povedal, da je to prostor kjer naj taborijo študentje iz univerze v Bologni, je ta Italijan vprašal kdo bo tam. Cap. English mu je rekel, da bodo tam predvsem begunci iz Jugoslavije, nakar se je ta Italijan namrdnil in rekel, da njih sicer ne marajo, da pa bodo eno poletje že nekako potrpeali. Z jeepom smo šli mi trije še enkrat pogledat ta prostor. Res je bil prav lep park, z drevesi in travo ter lepim kopališčem prav ob jezeru. Imenuje se "Baia delle Sirene", ime, za katerega nismo takrat vedeli. V resnici je to bilo kopališče za prebivalce kraja Gardone, ker med vojno niso mogli nikamor drugam. Je res lep kraj. Proti severu, ob jezeru, je pokrajina brez dreves in zelo pusta. Kmalu se pride do meje z Avstrijo, iz Prve svetovne vojne, ko je bil severni del Gardskega jezera še pod Avstrijo. Mi tako daleč nismo peljali, ker se je začel delati večer in Capt. English je ukazal šoferju obrnit nazaj v Bologno. Tam ga je čakala Amerikanka Miss Irene Fruchey in sta takoj imela konferenco za zaprtimi vrati. Miss Fruchey je bila v našem kampu dodeljena kot Welfare Officer. Komisija je namreč v vsako begunsko taborišče poslala ali angleškega komandanta- enega od takih, ki se jim ni preveč mudilo iti "domov" – in enega ali pa eno amerikanko, kot "welfare officer" ali pa obratno. Mi begunci nismo imeli pri tem nobene besede.

Vsekakor, Capt. English je določil kraj tega poletnega "taborenja" ob Gardskem jezeru, Miss Fruchey je pa poskrbela za hrano, ki smo jo dobivali iz bolognskega kampa in za "Supervision".

Capt. English je poskrbel tudi za čoln na vesla v tem taborišču. Ne vem, kdo je to plačal, vsekakor je bilo zelo poceni.

Medtem, mislim, da enkrat sredi maja, je Italija podpisala "mirovno pogodbo" v Parizu z Zavezniki. S tem je bilo konec, vsaj za Italijo Druge svetovne vojne in v Rimu je nastopila vlada Mr. Alcide de Gasperi. Ta se je obvezala da naprej urejuje poslovanje železnic, kot edinega prometnega sredstva v zgodnjih povojnih letih. Železnice so res kmalu aktivirali, tako da sem se jaz lahko peljal z vlakom do Gardone, od tam pa šel peš v "naše" poletno taborišče ob "Gardskem jezeru." v taborišču se je vse uredilo po "angleškem vzorcu". Nekakšen "Military Police" v angleških uniformah je zasedel glavni vhod in odganjal Italijane, ki so se hoteli kopat v tem njihovem parku. Določeno je bilo, da vsak član taborišča iz Bologne preživi vsaj dva tedna na kopanju in oddihu ob Gardskem jezeru. To je veljalo tudi za uradnike taborišča, ki so bili večinoma Srbi. Največja skupina so bili seveda Slovenci, skoraj vsi študentje, ki so organizirali to taborenje. Angleži so trumoma odhajali domov, za sabo so pustili uniforme vseh mogočih oddelkov te vojske, kar si lahko kupil za mali denar na trgu v Bologni. Vlaki so začeli voziti po voznem redu.

Miss Fruchey mi je pravila, da je imela največji "fun" v taborišču, ko je gledala, kako so nekateri študentje metali "gavetke" v globoko vodo, tako, da je po kosilu, "dežurni" (vsak dan drugi) moral "tauhat", da je prišel do njih. V vodi je bilo tudi polno malih kač, in čeprav so govorili, da kača v vodi ne ugrizne, sem se jim vedno od daleč izognil. Sicer pa nismo imeli problemov ne v vodi, niti v travi na suhem.

Prišla je jesen in treba je bilo vrniti angleški vojski taboriščni pritklaj. To taborenje je bilo samo enkratno, nikdar več se ni ponovilo. Našega komandanta Capt. Englisha je zamenjal ameriški major Humphrey, Miss Fruchey je prepustila svoje delo neki novi Miss iz angleške vojske. Eno prvih stvari, ki jih je moral izvesti novi komandant študentovskega taborišča v Bologni je bila likvidacija oz. zamenjava taborišča v Via Cirene. No. 2 z taboriščem italijanskih beguncev iz področij Jugoslavije v Viale Panzacchi, sicer še v Bologni.

S tem se je končalo študentovsko življenje in začele so se priprave za emigracijo v tuje, prekomorske dežele.

Na povratek domov, se je nehalo misliti.

Med dr. Lambertom Ehrlichom in Edvardom Kocbekom

So ljudje, ki se ti podzavestno vtisnejo v spomin neglede na to, kaksen poklic imajo. Zame je bila ena taksnih osebnosti gospod Lojze Vresk. Ljubljancani so mu rekli Lojze z Zal. Njegov poklic je bil nekaj posebnega – bil je grobar na enem najzanimivejših slovenskih pokopališč, to je na ljubljanskih Zalah. Neka na videz nepomembna poskodba na eni od nasih grobnic me je vzpodbudila, da sem ga poiskal. Srečal sem ga v kuhinji, kjer sta z zeno obedovala. Domenila sva se, da se srečava ob grobu. Ni mu bilo treba povedati, kje je,

takoj je vedel in celo cas, kdaj je bil zadnji pokop. Kmalu za tem je prikolesaril s tipicnim starim predvojnimi kolesom in od tedaj sva se velikokrat videvala, ko je kolesaril po pokopališču in ugotavljal kaj se tam dogaja...

Bil je ziva pokopališka legenda. Osebnost je poznal veliko vecino pokojnikov. O marsikom je vedel morda celo malo prevec, vsekakor pa dovolj, da se je lahko kaj zanimivega izvedelo.

Ob izidu Kocbekove knjige Tovaršija 1949 sva se mimogrede pogovarjala s tedanjim generalnim vikarjem ljubljanske nadškofije dr.

Stankom Lenicem tudi o dr. Ehrlichu in njegovem skrivnostnem izkopu. To se je v tistem casu samo susljalo. Prav zato sem o prvi priliki skusal namigniti gospodu Lojzu o vsem tem. Nihče ne bo nikoli vedel kaj točnega, razen tistih, ki so nekaj dni pred Veliko nočjo leta 1946 prisostvovali izkopu trupla in ga odpeljali, tako se govori, v eno od kraskih jam na Postojnsko. Kdo vse je bil zraven, ve samo noc, kajti ponoci se je v tistem casu dogajalo marsikaj na tem znanem pokopališču in le

Med dr. Lambertom Ehrlichom

nadaljevanje s str.

lahko upam, da se ta čas ne bo povrnil nikoli več, saj tudi mrtvi želijo mir...

Pred osemindesetimi leti je dr. Ehrlich pospremila k večnemu počitku 10.000 –glava množica, ki so jo sestavljali predvsem mladi. Tudi sam sem bil pred tolikimi leti še premlad in sem prvič začel prav ob Kocbekovem zapisu razmišljati o tem Slovcu. Vedno me je vznemiril zapis iz Tovarišije 27. maja 1942 na strani 29: "Ko smo zvečer legli na pograd, je prišel kurir iz Ljubljane in prinesel vest, da je po sklepu ljubljanskega vodstva padel dr. Ehrlich, organizator stražarstva in pobudnik antipartizanstva. Ta izvršitev sankcije je ob medli petrolejki razgibala našo barako. Začeli so se zanimivi pogovori, med katere je Kidrič vpletel svoje spomine na Ehrlich. Pripovedoval nam je, kako ga je Ehrlich obiskal v dunajski ječi in mu na zelo spreten način ponudil svojo osebno naklonjenost."

Drugi zapis o dr. Ehrlichu je Kocbek napisal dan pozneje 28. maja 1942. In se glasi: "Pred seboj vidim mrtvega Ehrlich, ki sem nekoč tudi jaz z njim mnogo govoril. Kljub svoji vedno hitrejši poti v slovenski fašizem bi zanimivi mož še živel, ko bi nam fašizem ne bil vsilil neizprosne alternative: ali življenje ali smrt."

V dramatičnem položaju med staryim in novim redom, ki danes v njem živimo in ki nam nalaga izredne dolžnosti, je posebno jasno spoznati dejstvo, da je usoda posameznika tesno povezana z usodo celote. V tako razgibanem obdobju zgodovine se stališče pravnega pojmovanja popolnoma spremeni, postane namreč politično. Menja se v tem smislu, da se posameznikova blaginja zelo ostro podredi blaginji človeške skupnosti. Če je v mirnem času kazensko pravo postavljalo sankcije s stališča osebne človeške blaginje, potem je cilj revolucionarne justice javna, kolektivna blaginja. Pozornost politične justice je obrnjen na ogroženost ljudske skupnosti, ne pa na psihologijo obsojenca. To se pravi, da sme določena človeška skupnost z vso pravico seči po revolucionarnih sankcijah, kadar je njen obstoj ogrožen, posebno, kadar bje boj na življenje in smrt. Kdor je v takem stanju odgovoren za kolektivno usodo, ima pravico biti neusmiljen, sme vzeti življenje posamezniku in odkloniti ozire na osebne kvalitete in namene."

Ob vsem tem lahko sklepamo, da se je Kocbek strinjal z umorom dr. Ehrlich.

Dober mesec pozneje 11. junija 1942 lahko beremo na str. 44. v omenjeni knjigi še to: "S Kidričem sem imel dolg pogovor. Prebral sem

zapisnik o zaslišanju kaplana in učiteljice iz Hinj, ki sta bila justifikirana. Pomisleki, ki sem jih izrazil glede na zapisnik in glede na proceduro, so naju zapletla v razna razmišljanja.

Šlo mi je za to, da dobimo čimprej pregled nad nevarnimi ognjišči in da svoji revolucionarni justici podpišemo obvezen postopek... Skupno sva ugotovila, da je potrebno dvoje, prvič, da dobimo kolikor je mogoče prave krivce v roke, drugič, pa da duhovnike, ki začenjajo ogrožati naše vrste, justificiramo po treznem premisleku vseh okoliščin."

Danes ko gledamo na ta čas nekoliko bolj umirjeno in spoznavamo tisto stran naše narodne zgodovine, ki nam je bila več let prikrita, se lahko samo čudimo takšnemu mnenju, kot ga je imel Kocbek, saj je vedno vsaj na videz veljal za pronicljivega, zavednega in seveda tudi vernega slovenskega misleca, kar je tudi bil. Kaže, da je zaradi razmer, okolja in miselnosti, ki je prevladovala v partizanstvu, napisal tudi stvari, ki za kristjana niso sprejemljive, kar kaže, da so zanj bile.

Tudi to je eden od obrazov Kocbekove miselnosti, pri kateri lahko upravičeno neredimo velik vprašaj!

Ambrož Kodelja

Šopek 58. nageljev so položili bivši Stražarji na grob svojemu duhovnemu vodji. Fotografijo in vse fotografije pogrebne svečanosti v Prilogi zadnje številke S.D. je izvrstno posnel Marko Juvančič, za kar se mu iskreno zahvaljujemo! Ured. S.D.

Argentinski Slovenci se zahvaljujejo ...

Dragi slovenski rojaki v Kanadi!

Lepo je bilo srečanje z Vami in z odborom Zveze slov. mater in žena. V prijetnem razgovoru smo našli stične točke, ki družijo Vas Slovence na severu ameriškega kontinenta z nami na južni polobli. Zavest slovenskega porekla in ljubezen do slovenske zemlje ter rodu so dejstva, ki povezujejo vse, ki živimo izven mej Slovenije.

Ponovno se zahvaljujem za razumevanje za naše rojake, ki so se znašli v stiski – brez svoje krivde. Vas plemeniti dar bo marsikateremu olepšal božične praznike. Prepričana pa sem, da se bodo gospodarske in politične razmere enkrat tudi v Argentini uredile in da stanje ne bo več tako kritično, kakor je sedaj.

Za božične praznike želim, da bi Vas in Vaše družine prevel blagoslov božičnega miru in da bi Vas nastopajoče leto 2001 osrečilo z zdravjem in uspehi, tako v družinskem, kakor tudi v poslovnem življenju.

Sprejmite, prosim, moj prisrčen slovenski pozdrav!

Pavlina Dobovšek.
Buenos Aires, novembra 2000.

